VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 56)**

z dnia 11 grudnia 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 56)

11 grudnia 2013 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posła **Witolda Pahla (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 1945),

– zaopiniowanie dla Komisji Gospodarki oraz Komisji Finansów Publicznych poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim oraz o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń (druk nr 1824).

W posiedzeniu udział wzięli: **Kazimierz Czaplicki** szef Krajowego Biura Wyborczego oraz **Jarosław Król** wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sylwia Chojecka** i **Agnieszka Grybska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Wojciech Miller**, **Adam Niewęgłowski**, **Przemysław Sadłoń** i **Piotr Świat** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dzień dobry państwu, otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum. Czy są uwagi do porządku obrad? Jeśli nie ma to uznaję, że Komisja przyjęła porządek obrad. Witam również serdecznie pana ministra Czaplickiego z ramienia Państwowej Komisji Wyborczej. Przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego posiedzenia, tj. komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 1945). Będziemy procedować nad przyjęciem kolejnych zmian w artykułach. Czy są z państwa strony uwagi co do trybu procedowania? Zanim przystąpimy do tych czynności, bardzo proszę pana przewodniczącego Witczaka o skrótowe omówienie dorobku podkomisji. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Przypomnę, że akurat tego punktu nie realizowaliśmy w podkomisji z racji tego, że omówiliśmy wszystkie kwestie na posiedzeniu całej Komisji. Sprawa jest na tyle prosta, że nie ma powodu, aby wydłużać cykl legislacyjny poprzez prace podkomisji, ponieważ naprawiamy błąd, który nie pozwalałby wyliczyć limitów na agitację wyborczą przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Wprowadzamy bardzo prosty wzór, omawiany również w ramach posiedzenia plenarnego, który pozwoli wyliczyć te limity. Nie zmienia się też kwota (i to jest istotna informacja), która funkcjonuje w ordynacji wyborczej, czyli pozostaje 60 groszy. Sprawa wydaje się być kompletnie niekontrowersyjna, tym bardziej że Komisja projekt i wzór poparła jednogłośnie. Również opinie wyrażone przez przedstawicieli klubów parlamentarnych nie pozostawiają wątpliwości, że rozwiązanie zostanie poparte przez wszystkie frakcje polityczne.

Chcę tylko przy tej okazji, panie przewodniczący, szanowni państwo, zaproponować drobną poprawkę, mianowicie taką by ustawa wchodziła w życie nie po upływie 14 dni, tylko po upływie 7 dni. Już powiem dlaczego. Po pierwsze, właśnie dlatego, że naprawiamy błąd i tutaj nie ma żadnej kontrowersji, więc warto żeby został on naprawiony i ustawa weszła w życie jak najszybciej. A po drugie, co jest ważniejsze i istotniejsze, zależy nam przede wszystkim na tym, żeby ustawa weszła w życie przed ogłoszeniem

wyborów do PE przez pana prezydenta. Z widełek ustawowych jasno wynika, że pan prezydent ma czas do 24 lutego żeby je ogłosić, zakładając, że wybory będą 25 maja. Może też oczywiście skorzystać z terminu granicznego, czyli nawet 24 lutego ogłosić wybory. Jednak jesteśmy w dosyć ciasnym cyklu legislacyjnym, bo, po pierwsze, nie uda nam się, jak rozumiem, głosować zmiany jeszcze na tym posiedzeniu Sejmu, a więc dopiero w styczniu. Potem trzeba jeszcze pamiętać o posiedzeniu Senatu, które jest niestety zaplanowane dopiero na koniec stycznia. Oczywiście jest jeszcze 21 dni na podpisanie ustawy przez pana prezydenta, który pewnie nie będzie tego czasu eksploatował, ale z tego punktu widzenia warto jednak skrócić wejście w życie ustawy, żeby nie narażać się na ryzyko ogłoszenia wyborów przed wejściem w życie korekty błędu. Serdecznie proszę Wysoką Komisję, żeby to zrealizować, tym bardziej że ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych pozwala nam w uzasadnionych przypadkach, jeżeli jest ważny interes, skrócić czas wejścia ustawy w życie. Dziękuję bardzo. Składam taką poprawkę.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Dokładnie tego dotyczyło moje pytanie, więc jeśli w zakresie *vacatio legis* sygnalizowana jest poprawka, to Komisja będzie oczywiście procedować również w tej sprawie. Jeśli nie ma głosów w dyskusji, bo rozumiem, że tak należy odbierać milczenie z państwa strony, że jest ono przyzwalające do przystąpienia do głosowania nad poszczególnymi jednostkami redakcyjnymi projektu.

Czy do tytułu ustawy są uwagi? Kto z państwa jest za? Bardzo proszę. (16) Kto jest przeciw? (0) Czy ktoś wstrzymał się od głosu? (0)

Stwierdzam, że tytuł został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 1 – zdanie wstępne? Jeżeli nie ma uwag, to może zmienimy procedurę głosowania i uznamy, że Komisja go przyjęła.

Czy są uwagi do pkt 1 w art. 1? Nie ma uwag.

Uznaję ten punkt za przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie ma.

Również przyjęliśmy.

Do art. 2 pan przewodniczący Witczak zgłosił już ustnie poprawkę, ale widzę, że jest ona też na piśmie. Bardzo proszę o odczytanie jeszcze raz poprawki do art. 2.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Nadajemy art. 2 brzmienie: „Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od ogłoszenia.”.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Czy są uwagi do tak zgłoszonej poprawki z uzasadnieniem, które wcześniej przedstawił pan przewodniczący? Jeśli nie ma, to uznaję, że Komisja również przyjęła ten artykuł.

Głosujemy nad całością projektu ustawy. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem całości projektu ustawy? Bardzo proszę o głosowanie. (17) Czy ktoś jest przeciw? (0) Czy ktoś z państwa wstrzymał się od głosu? (0)

A więc stwierdzam, że Komisja przyjęła projekt z poprawką zgłoszoną przez pana przewodniczącego Mariusza Witczaka.

Przystępujemy do wyznaczenia posła sprawozdawcy. Proponuję, aby w imieniu Komisji posłem sprawozdawcą był właśnie pan przewodniczący Mariusz Witczak. Czy są inne kandydatury? Nie słyszę. Czy jest potrzeba głosowania nad tą kandydaturą? Nie słyszę sprzeciwu, a więc myślę, że w takiej formule, bardzo transparentnej, powierzamy panu, panie przewodniczący, tę zaszczytną rolę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Czuję ciężar.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Wyznaczamy termin dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych na przedstawienie opinii o zgodności do 13 grudnia. Dziękuję.

Dziękuję, panie ministrze. Przede wszystkim bardzo dziękujemy za ten impuls ustawodawczy. To dowód na umiejętność skutecznej współpracy. Bardzo dziękujemy.

Przystępujemy do punktu drugiego porządku – zaopiniowanie dla Komisji Gospodarki oraz Komisji Finansów Publicznych poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy

o kredycie konsumenckim oraz o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń (druk nr 1824). Otrzymaliście państwo druk wraz z opiniami. Teraz oddamy głos panu posłowi Tomaszowi Szymańskiemu. Bardzo bym prosił przede wszystkim o zreferowanie opinii Biura Analiz Sejmowych w zakresie tego projektu.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowna Komisjo, na pana ręce w dniu 2 grudnia złożona została opinia BAS dotycząca właśnie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy – Kodeks wykroczeń, zawartego w druku nr 1824. Bardzo krótka charakterystyka projektu, ogólne założenia. Projektodawcy uważają za niewystarczającą przewidzianą w obecnych przepisach ochronę przed zbyt wysokimi kosztami, które musi ponieść kredytobiorca w związku z umową o kredyt, twierdząc, że istniejące przepisy oparte są na kryteriach ocennych.

Z tezy, która ma dziewięć punktów, bardzo krótko omówię aktualną sytuację, według opinii BAS. Jak przedstawiłem, w odniesieniu do podnoszonej przez projektodawców kwestii niewystarczających gwarancji w obecnych przepisach prawa BAS informuje, iż aktualnie art. 359 Kodeksu cywilnego stanowi, że maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać 4-krotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Jest to jedna z opcji chroniących kredytobiorców. Natomiast przeciwdziałanie nieodpowiednim praktykom może nastąpić poprzez skorzystanie z tradycyjnej instytucji prawa, jaką jest uznanie czynności za niezgodną z prawem ze względu na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego. Jednak, jak wspomniałem, ze względu na ocenny charakter przywołanych regulacji, których zastosowanie wymaga każdorazowego wszczęcia postępowania i dokonania przez sąd oceny, czy koszty kredytu nie są nadmierne, instytucje te są, zdaniem projektodawców, niewystarczające.

O celach projektu nie będę mówił, ponieważ są one jasno opisane w druku, którym państwo dysponujecie. Należy tutaj zwrócić również szczególną uwagę na to, jest to poruszone w opinii BAS, że toczą się aktualnie prace rządowe nad ograniczeniem kosztów związanych z kredytami w postaci zmian do ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Wprowadzenie ustawowej granicy maksymalnych kosztów kredytu stanowi ograniczenie swobody stron w kształtowaniu treści umowy kredytu wynikającej z zasady wolności gospodarczej. Ponieważ mamy do omówienia kwestię dopuszczalności uregulowania maksymalnych kosztów kredytu konsumenckiego, dlatego też zastrzeganie zbyt wysokich kosztów można uznać za nieuczciwą praktykę rynkową zgodnie z przepisami konstytucji.

Kwestionowany jest w opinii BAS brak danych dotyczących rzeczywistych kosztów działalności kredytowej, a określenie maksymalnych kosztów powinno nastąpić na podstawie realnej oceny rzeczywistych kosztów prowadzenia w Polsce działalności gospodarczej polegającej na udzielaniu kredytów. Zdaniem prawnika przygotowującego opinię, katalog kosztów, które łącznie nie mogą przekroczyć określonej w ustawie kwoty jest zbyt szeroki. Ograniczenie maksymalnej wysokości kosztów nie powinno uwzględniać podatków oraz kosztów aktu notarialnego, ponieważ kredytodawca absolutnie nie ma wpływu na tego typu koszty oraz nie stanowią one dla niego zysku, ponieważ są to koszty wobec niego alternatywne. Katalog łącznych kosztów nie powinien obejmować także kosztów czynności wykonywanych na wniosek kredytobiorcy – mówimy tutaj o wydawaniu zaświadczeń oraz przewalutowaniu kredytów – tym bardziej że są to czynności podejmowane w interesie i na wniosek kredytobiorcy. Opinia BAS także jednoznaczne uznaje zaliczanie ich do katalogu maksymalnych kosztów za nieuzasadnione.

Kolejnym elementem, którego umieszczenie w katalogu kwalifikowanych kosztów w opinii BAS jest niekorzystne z punktu widzenia interesów kredytobiorcy jest wydłużenie albo skrócenie okresu spłaty kredytu ze względu na to, że akurat tego typu działanie odbywa się za porozumieniem stron i jest ono dedykowane kredytobiorcy i w jego interesie. Kolejną kwestią jest przewidywanie przez kredytodawcę możliwości niespłacenia udzielanego kredytu. Tutaj w opinii BAS podnoszone jest, że tak naprawdę w przypadku każdego kredytu istnieje obawa i prawdopodobieństwo jego niespłacenia. Dlatego

też samo ustanowienie w umowie kredytu zabezpieczenia może prowadzić do wniosku, że *de facto* każdy kredyt i każdy kredytodawca może przewidywać możliwość jego niespłacenia przez kredytobiorcę. Akurat zamykając tę kwestię analitycy BAS stwierdzają, że powiązanie katalogu maksymalnych kosztów wprost z faktem przewidywania możliwości niespłacenia kredytu absolutnie nie będzie właściwym środkiem prawnym, który może zabezpieczyć kredytodawcę przez udzielaniem tzw. złych kredytów i kredytobiorców przed wpadaniem w spiralę zadłużenia. Pozostałe uwagi mają charakter natury legislacyjnej i technicznej.

Reasumując i bardzo syntetycznie omawiając opinię BAS, można powiedzieć, że wpisuje się ona wprost w stanowiska, które wpłynęły do tej pory do druku nr 1824 m.in. z Komisji Nadzoru Finansowego, Sądu Najwyższego i Narodowego Banku Polskiego. Zauważając oczywiście konieczność wprowadzenia nowych uregulowań prawnych w tejże materii, żeby dodatkowo zabezpieczyć interes kredytobiorcy, mając na uwadze jego niższą jednak pozycję w systemie prawnym, wyrażam szczerą nadzieję na rychłe zakończenie prac rządu nad nową ustawą – Prawo bankowe oraz ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym. To wszystko, co mogę na ten temat powiedzieć. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, panie pośle. W uzupełnieniu pragnę tylko państwa poinformować, że naprawdę w niedługim czasie wpłynie do Sejmu nowelizacja ustawy o upadłości konsumenckiej, która będzie tworzyła bardzo czytelny system nadzoru nad instytucjami bankowymi. Proszę wybaczyć, że dopiero teraz, ale w tym miejscu pragnę przywitać prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pana Jarosława Króla oraz panią naczelnik Orzeł-Kołodziejczyk.

Otwieram dyskusję, niemniej jednak chciałbym bardzo wyraźnie położyć nacisk na to, iż praca merytoryczna będzie odbywała się tak, jak jest to wskazane w porządku obrad we właściwych komisjach. Natomiast naszą rolą jest jedynie wydanie opinii i myślę, że gros pracy Komisji zechciał już wykonać pan poseł, referując również opinię BAS. A więc jeśli z państwa strony są uwagi, które wniosłyby dodatkową argumentację dla podjęcia takiej opinii, bo będziemy głosować nad ustaleniem, czy ma ona być pozytywna lub negatywna, to otwieram dyskusję. Czy ze strony UOKiK są uwagi? Prosiłbym jednak o pewną syntetykę z tych względów, że nie jesteśmy komisją merytoryczną w zakresie materii ustawy. Bardzo proszę.

Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Jarosław Król:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, powiem krótko, bo stanowisko rządu jest w przygotowaniu. Ono będzie niebawem. Natomiast jako UOKiK uważamy, że projekt poselski zawiera szereg mankamentów, o których zresztą słyszeliśmy przed chwilą. Na pewno wymagałby jeszcze dużej pracy. Z drugiej strony faktycznie Ministerstwo Finansów przygotowało założenia, z których wynika, że regulacja rządowa będzie szersza niż to, co proponuje projekt poselski. Oprócz limitowania kosztów znajdzie się też system reglamentacji działalności firm pożyczkowych poprzez stworzenie specjalnego rejestru. Podkomisja rozpoczęła prace, w poprzednim tygodniu odbyło się posiedzenie, ja też w nim uczestniczyłem i na razie zapadła tam decyzja, że do czasu przygotowania stanowiska rządu podkomisja wstrzyma się z pracami. Mamy szereg wątpliwości co do poselskiego projektu, ale zostaną one wyrażone już gdy będzie gotowe stanowisko rządu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, panie prezesie. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Jeżeli nie, to mamy oczywiście kworum, ale zdaje się, że jeszcze pan poseł Durka wyszedł na chwilkę, więc poprosimy pana posła. W związku z tym przystępujemy do głosowania nad opinią dla Komisji Gospodarki oraz Komisji Finansów Publicznych dotyczącą poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim oraz o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń. Szanowni państwo, przyjmiemy może taką formułę, że zaproponuję głosowanie nad opinią negatywną, bo taka sugestia była nie tylko

ze strony BAS, ale została również przedstawiona przez pana posła Szymańskiego. Czy jest sprzeciw co do takiego sposobu głosowania? Jeśli nie, to głosujemy.

Kto z państwa jest za negatywną opinią do przedstawionego projektu? Bardzo proszę o głosowanie. (10) Dziękuję. Kto jest przeciw? (0) Kto wstrzymał się od głosu? (2) Dziękuję.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła negatywną opinię w sprawie omawianego poselskiego projektu ustawy.

Czy są jeszcze jakieś propozycje co do porządku obrad? Ostatni moment, jeśli nie, to szanowni państwo, jest to ostatnie posiedzenie w tym roku, jeśli nic innego nam się nie wydarzy. W imieniu prezydium Komisji, panie marszałku, jeśli pan pozwoli, składamy państwu przede wszystkim życzenia zdrowych, spokojnych, wesołych świąt, dużo wyciszenia, satysfakcji i oby Nowy Rok był lepszy od tego, który niebawem nam minie. Te życzenia są skierowane do wszystkich państwa, a więc również i do naszego wspaniałego sekretariatu, do Biura Legislacyjnego, do BAS, a także do obecnych jeszcze na sali gości. Wszystkiego dobrego. Zamykamy posiedzenie, dziękuję.